

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Изх. № НСЗП-56 /...11.02...2025 г.

ДО
Г-Н ДАУД ИБРЯМ
ДИРЕКТОР НА РИОСВ-РУСЕ
гр. Русе 7000
бул. „Придунавски“ № 20, п.к. 26

ЧЛ.-КОР. ЕКАТЕРИНА БЪЧВАРОВА
ДИРЕКТОР НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗСЛЕДВАНИЯ
НА КЛИМАТА, АТМОСФЕРАТА И ВОДИТЕ
БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
гр. София 1784
бул. „Цариградско шосе“ № 66

Относно: Уведомление за проект „Възстановяване на влажни зони и заливни равнини по поречието на Дунав чрез системни, общностно ангажирани и устойчиви иновативни дейности” - Danube WETlands REStoration, с акроним „DaWetRest“

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ИБРЯМ,

Във връзка с Ваше уведомление по чл. 10, ал. 1 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС, обн., ДВ, бр. 73 от 11.09.2007 г., изм. и доп.) за проект „Възстановяване на влажни зони и заливни равнини по поречието на Дунав чрез системни, общностно ангажирани и устойчиви иновативни дейности” („DaWetRest“), с вх. № НСЗП-56/04.12.2024 г., както и представена допълнителна информация към уведомлението с писмо вх. № НСЗП-56/14.01.2025 г., предвид чл. 6а, т. 1, буква „д“ от Наредбата за ОС и Заповед № РД-557/01.08.2023 г. на министъра на околната среда и водите, Ви уведомявам следното:

Проект DaWetRest е одобрен за финансиране и ще се изпълнява в рамките на Програма „Хоризонт Европа“ на Европейския съюз (ЕС) като проект за иновативни дейности като включва дейности по разработване и тестване в реални условия на нови технологии, както и научноизследователски дейности. Проектът е част от Мисия „Океан и води“ и адресира предизвикателствата пред Съюза по отношение на водните

София, 1000, бул. „Кн. Мария Луиза“ 22

Тел: +359(2) 940 6259, Факс: +359(2) 986 25 33

басейни - опазването и възстановяването на водните екосистеми, предотвратяване и премахване на замърсяването на водите и постигането на устойчива кръгова синя икономика, като разработва и тества иновативни технологични, организационни и бизнес решения.

Проектът е с научно-изследователска насоченост и като резултат от дейностите, реализирани при изпълнението му се очаква да се разработят технологични решения за някои от предизвикателствата пред възстановяването и управлението на съществували в миналото влажни зони, унищожени или сериозно увредени в резултат на антропогенни дейности. Тези решения ще бъдат развивани и изобретявани в хода на проекта, като след изработването на прототипи, същите ще бъдат тествани в реална среда в обектите - защитени територии и зони. По този начин ще бъде демонстриран техния капацитет за решаване на определени проблеми и за събиране на данни. Създадените модели, карти и др. видове информация ще бъдат използвани като демонстратори на приложимостта и ефективността на технологичните разработки по отношение на конкретните проблеми, за които са разработени. Така, впоследствие те ще могат да бъдат използвани на други места за решаването на идентични предизвикателства. Проектът е с продължителност 48 месеца, считано от месец юни 2023 г.

За изпълнението на проект DaWetRest са предвидени 7 работни пакета. РИОСВ-Русе няма участие единствено в Работен пакет 3 – Цифрови услуги, инструменти и стратегии за поддръжка. По останалите работни пакети РИОСВ-Русе участва чрез изпълнение на следните дейности:

Работен пакет 1 - Управление на проекта:

- Ежедневно управление и надзор на дейностите по проекта;
- Административно и финансово управление.

Работен пакет 2 – Практически общности, нужди на потребителите и оценка на базовата линия:

- Създаване на мрежа от Дунавски партньорства (включително рамка, мисии, синергии, оценка на нуждите чрез местни заинтересовани страни);
- Технически решения и мониторинг на съответните инициативи.

Работен пакет 4 – Демонстративни дейности:

- Оценка на състоянието и нуждите на пилотни обекти (3 обекта – демонстрации (DEMOS): ЗМ „Калимок-Бръшлен“, ЗМ „Блатото край с. Малък Преславец“ и ЗМ „Блатото край с. Гарван“);
- Установени възможности за възстановяване на влажните зони, заливни територии в басейна на река Дунав;
- Разработване на технически задания за всички DEMOS;
- Подготвителни дейности – фаза на тръжни процедури/поръчки.

Работен пакет 5 – Внедряване на демонстративни дейности в DEMOS:

- Дейности по възстановяване на заливни низини по Долен Дунав – DEMO2-LD (ЗМ Калимок – Бръшлен);
- Консолидиране на резултатите за Дунавските основни обекти;
- Доклад за оценка на валидността.

Работен пакет 6 – Увеличаване, репликация и експлоатация:

- Интегриране на иновативни решения за дейности по възстановяване на басейна на река Дунав към широкомащабни демонстрации;
- Използване на DaWetRest иновации и споделено управление;
- Допринасяне за целите на мисията „Възстановяване на нашия океан и води до 2030 г.“;

Работен пакет 7 – Комуникация, разпространение и ангажираност:

- Ангажираност чрез мрежа и трансфер на знания в различни контексти, заинтересовани страни и нива, допринасящи за мисията основните обекти;
- Обучения за иновации в опазването и възстановяването на влажните зони и повишаване на знанията за тях.

В рамките на проекта е предвидено изпълнение на дейности (задачи) в 4-ри пилотни обекта, представляващи **защитени територии**, обявени по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ), както следва:

1. Защитена местност „Калимок-Бръшлен”, обявена със Заповед № РД-451/04.07.2001 г. на министъра на околната среда и водите (обн. ДВ. бр. 68/2001 г.). Със Заповед № РД-886/07.12.2007 г. (обн. ДВ. бр. 17/2008 г.) е одобрен план за управление на защитената територия.

- T5.2.1 Провеждане на интелигентен мониторинг и управление на сладка вода, като задачата предвижда:

- Изготвяне на архитектура на заливната равнина за възстановяване на биоразнообразието с отворени интерфейси за обмен на данни с портала, разработен в рамките на Работен Пакет 3 и внедряване на прототипа на самата система за защитената зона;

- Доставка и експлоатация на мобилна измервателна лаборатория, състояща се от мобилна измервателна станция (многопараметрична сонда) и речен изследователски дрон за оценка на качеството на водата на маршове и труднодостъпни места. Посредством мобилната измервателна лаборатория ще се извършват периодични изследвания на качеството и състава на водата през различните сезони в реката, вътрешните канали и блатата, на база на които ще се разработят данни, статистики, анализи и модели. Ще се извършва и мониторинг на климатичните условия. След събиране и обработване на информацията във връзка с дефинираните цели за възстановяване на влажните зони ще се изготви стратегия за мониторинг на водата, качеството на почвата, базирана на модел на текущото състояние на влажните зони;

- Пилотно внедряване на автоматизирана работа на 3 - те шлюза на площадката Калимок-Бръшлен и интегриране в интелигентна система за мониторинг и управление на сладка вода. Ще се направи ГИС-геодезия/ 3D модел на терена. Ще бъдат изготвени статистики, анализи и модели в заливната низина и доклад за интелигентната система за мониторинг и контрол.

В рамките на задачата ще бъдат изготвени:

- Прототипи на Интелигентна система за наблюдение на влажните зони и система за автоматизирано управление на шлюзовете в защитената местност;
- Прототип на Интелигентна система за наблюдение на дигата;
- Прототип на Мобилна измервателна лаборатория за качеството на водата;
- Тестване на крайбрежната цялост и устойчивост чрез моделиране на терена на вътрешните канали чрез GIS-геодезия/3D режим.

- T5.2.2 Проучване на възможностите за използване на приливната енергия и хибридните възобновяеми източници за производство на зелена енергия:

В рамките на тази задача ще бъде разработен прототип на понтонен електрогенератор с мощност до 50KW и ще бъде изготвен доклад за разработването и внедряването на генератора за приливна енергия и хибридни възобновяеми източници на място.

Целта на разработката е да бъдат проучени възможностите за използване на приливната енергия и хибридните възобновяеми източници за производство на зелена енергия. Проектът е насочен към производството и доказването на ефективността на този прототип, вкл. и доказване на степента на производителност на енергия при определена скорост на водното течение и корелацията между двете, а не към използването на произведената енергия. След приключване на проекта и при доказана ефективност на този тип съоръжение за производство на зелена енергия, може да бъде изготвена концепция за неговото приложение и да се разработи проект за използване на произведената енергия, както за управление на шлюзовете, така и да бъде приложена при други потребители.

Предвидено е след изработване на понтонната централа същата да бъде позиционирана при гр. Силистра. Избраните участъци са определени след провеждане на първоначални проучвания на скоростта на водното течение, като при гр. Силистра, то е най-силно. Допълнително, участъците са съобразени с корабоплавателния път.

При първоначалното позициониране на понтонната централа при гр. Силистра ще бъдат извършени тестове и усъвършенстване, след което съоръжението ще се разположи в р. Дунав, в близост до ЗМ „Калимок Бръшлен“ - българският пилотен обект.

В рамките на проекта не се предвижда полагане на ел. кабел между прототипа и шлюзовите съоръжения в ЗМ „Калимок-Бръшлен“, нито към друго място на сушата. За целите на тестовата разработка на понтонния генератор ще бъде монтиран консуматор на енергия (или др. подобно съоръжение) и по този начин ще се извършват проучванията. Допълнително, съоръжението няма да работи в непрекъснат режим, а само в определени дни, за определени часове, докато трае изпитването. Предвидената понтонната централа ще се състои от два модула, свързани един за друг в едно цяло тяло с дължина 12 м., ширина 5 м. и височина над и под водата по 2.6 м. Понтонът ще бъде снабден със слънчеви панели, като височината на генератора с тръбата, през която ще преминава водата също ще бъде 2.6 м. Съгласно предвижданията, понтонът ще се движи сам с електродвигатели, за да може да се позиционира във река Дунав на място, на което да се провеждат тестове за произвеждане на електроенергия.

T5.2.3 Изработване на методология за тестване на целостта и устойчивостта на крайбрежието: Работата включва наблюдение и анализ на процесите на разпадане на участъка на дигата, определени от анализите на функционирането на местата, определени при предварителните проучвания, проектиране и внедряване на прототип на експериментална мрежа от безжични сензори за контрол на повърхностната и вътрешна ерозия на дигата и интегриране в интелигентна система за мониторинг и управление на пресни води, проучване на влиянието на различни фактори (природни и свързани с експлоатацията) върху състоянието на съоръжението, съставяне на ситуационен план на съоръженията, извършване на периодични контролни измервания, анализ на данни, събиране на статистика, анализ на промени във времето и мерки за предотвратяване на кризисни ситуации:

T5.2.4 Прилагане на методология за мониторинг на поглъщането на въглерод: Консолидираната методология за мониторинг на поглъщането на въглерод във влажните зони, като на ниво ФАР ще бъде внедрена в заливната низина Калимок-Бръшлен. В резултат на изпълнението на задачата ще бъде изготвен отчет за прилагане

на методиката, който ще бъде предоставен на собствениците и стопанисващите влажни зони, блатата, езера.

T5.2.5 Разработване на бизнес модел, свързан с влажните зони: В рамките на задачата е предвидено да се разработи бизнес модел за използване на тръстика в местната икономика и за екотуризъм в контекста на възстановяване на влажни зони за площадка Калимок-Бръшлен. Този модел ще бъде адаптиран към местните нужди и интереси и отразен в електронна брошура.

2. Защитена местност „Гарвански блатата“ - обявена като природна забележителност със Заповед № 856/06.08.1985 г. на председателя на Комитета за опазване на природната среда (КОПС) при Министерски съвет (МС) (обн. ДВ, бр.65/1985 г.), прекатегоризирана в защитена местност със Заповед № РД-1205/24.09.2003 г. на МОСВ (ДВ, бр.91/2003 г.).

- **T5.2.6 Екологичен анализ за възможностите за възстановяване на страничната свързаност с река Дунав при Гарвански блатата.** В рамките на задачата ще се разработи и предостави анализ на варианти за възстановяване на страничната свързаност към р. Дунав на Гарванските блатата. Изследването е интердисциплинарно, разглеждайки екологични, екологични, икономически и социални проблеми.

3. Поддържан резерват „Сребърна“ - обявен за резерват с Постановление № ЗП/2-11931/20.09.1948 г. на Министерство на земеделието и горите, увеличен по площ със Заповед № 581/28.06.1993 г. на Министерство на околната среда (обн. ДВ, бр.58/1993 г.), прекатегоризиран в поддържан резерват със Заповед № РД-367/15.10.1999 г. на МОСВ (обн. ДВ, бр.97/1999 г.), актуализиран по площ със Заповед № РД-1135/07.11.2005 г. на МОСВ (обн. ДВ, бр.100/2005 г.). Планът за управление на ПР „Сребърна“ е утвърден със Заповед № РД-565/13.10.2016 г. на министъра на околната среда и водите;

- **T5.2.7 Обучение на местната общност:** Програмата за обучение е разработена на ниво Lighthouse и адаптирана към нуждите на местната общност. Предвидено е да се проведе обучение за езерото Сребърна с целеви групи - малки предприятия и местна администрация (Силистра и селата Ветрен, Сребърна и Айдемир), с акцент на екосистемните услуги на влажните зони, възможностите за бизнес, изменението на климата и възможностите за застраховане. В резултат на изпълнението на задачата ще бъдат изготвени учебни програми, лекции, софтуер, видеозаписи, дискусии по всички теми, свързани с влажните зони, също с оглед на минали, настоящи и бъдещи климатични и човешки дейности. При провеждане на обучението не се предвижда посещение на терен и засягане на територията на поддържания резерват.

4. Защитена местност „Блатото край село Малък Преславец“ – обявена като природна забележителност със Заповед № 310/10.04.1986 г. на КОПС при МС (обн. ДВ, бр.34/1986 г.), прекатегоризирана в защитена местност и увеличена по площ със Заповед № РД-411/28.04.2004 г. на МОСВ (обн. ДВ, бр.48/2004 г.), актуализирана по площ със Заповед № РД-815/15.09.2010 г. на МОСВ (обн. ДВ, бр.87/2010 г.);

- **T5.2.4 Прилагане на консолидираната методология за мониторинг на поглъщането на въглерод във влажните зони.**

- **T5.2.5 Разработване на бизнес модел, свързан с влажните зони:** В рамките на задачата е предвидено да се разработи бизнес модел за използване на тиня в селското стопанство за блатото „Малък Преславец“, който ще бъде адаптиран към местните нужди и интереси. Бизнес моделът ще бъде отразен в електронна брошура.

Дейностите по проекта ще се реализират и в границите на **защитени зони (Натура 2000 места)** по смисъла на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР):

- защитена зона **BG0000377 „Калимок-Бръшлен”**, определена по чл. 6, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗБР за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, обявена със Заповед № РД-1049/17.12.2020 г. на МОСВ (обн., ДВ, бр. 21/2021 г.), изм. и доп. със Заповед № РД-1062/07.11.2022 г. на МОСВ (обн., ДВ, бр. 90/2022 г.);
- защитена зона **BG0002030 „Комплекс Калимок”**, определена за опазване на дивите птици, по чл. 6, ал. 1, т. 3 и 4 от ЗБР, обявена със Заповед № РД-831/17.11.2008 г. на МОСВ (обн., ДВ, бр. 108/2008 г.), изм. със Заповед № РД-86/28.01.2013 г. на МОСВ (обн., ДВ, бр. 10/2013 г.), изм. и доп. със Заповед № РД-1042/03.11.2022 г. на МОСВ (обн., ДВ, бр. 89/2022 г.);
- защитена зона **BG0002065 „Блато Малък Преславец”**, определена за опазване на дивите птици, по чл. 6, ал. 1, т. 3 и 4 от ЗБР, обявена със Заповед № РД-568/05.09.2008 г. на МОСВ (обн., ДВ, бр. 84/2008 г.), изм. и доп. със Заповед № РД-1070/07.11.2022 г. на МОСВ (обн., ДВ, бр. 90/2022 г.);
- защитена зона **BG0002064 „Гарванско блато”**, определена за опазване на дивите птици, по чл. 6, ал. 1, т. 3 и 4 от ЗБР, обявена със Заповед № РД-567/05.09.2008 г. на МОСВ (обн., ДВ, бр. 84/2008 г.);
- защитена зона **BG0000530 „Пожарево-Гарван”**, определена по чл. 6, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗБР за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, обявена със Заповед № РД-1045/17.12.2020 г. на МОСВ (обн., ДВ, бр. 20/2021 г.), изм. и доп. със Заповед № РД-1035/03.11.2022 г. на МОСВ (обн., ДВ, бр. 89/2022 г.);
- защитена зона **BG0000241 „Сребърна”**, определена за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, и за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-564/05.09.2008 г. на МОСВ (обн., ДВ, бр. 84/2008 г.), изм. и доп. със Заповед № РД-277/31.03.2021 г. на МОСВ (обн., ДВ, бр. 43/2021 г.), изм. и доп. със Заповед № РД-1058/07.11.2022 г. на МОСВ (обн., ДВ, бр. 90/2022 г.).

Така представените дейности по проект „Възстановяване на влажни зони и заливни равнини по поречието на Дунав чрез системни, общностно ангажирани и устойчиви иновативни дейности“ (DaWetRest), са с научно-изследователска насоченост. Предложената разработка за създаване на прототип на понтонен електрогенератор с мощност до 50 KW, представлява вид плаващо съоръжение, което не може да бъде отнесено към някоя от позициите на Приложение № 2 на Закона за опазване на околната среда (ЗООС), по специално към т. 3 „Енергийно стопанство“, буква „з“ – „водноелектрически централи“ и буква „и“ – „съоръжения за производство на електроенергия посредством силата на вятъра“. Всички заявени дейности по седемте работни пакета в проекта, в т.ч. и тези по внедряване на демонстративни дейности, не са в обхвата на Приложение № 1 и 2 на Закона за опазване на околната среда. Дейностите не представляват разширение/изменение на инвестиционно предложение по смисъла на чл. 93, ал. 1, т. 2 и 3 от ЗООС. В тази връзка за дейностите по проект „Възстановяване на влажни зони и заливни равнини по поречието на Дунав чрез системни, общностно ангажирани и устойчиви иновативни дейности“ (DaWetRest), няма основание да се изисква провеждане на регламентираните в глава шеста от ЗООС процедури по оценка на въздействието върху околната среда.

Проект DaWetRest попада в обхвата на чл. 2, ал. 2 от *Наредбата за ОС*.

При извършената проверка за допустимост по смисъла на чл. 12, ал. 2 и ал. 4 от *Наредбата за ОС* се установи, че **реализирането на дейностите, предвидени в проекта е допустимо** съгласно режимите на защитени зони BG0000377 „Калимок-Бръшлен“, BG0002030 „Комплекс Калимок“, BG0002065 „Блато Малък Преславец“, BG0002064 „Гарванско блато“, BG0000530 „Пожарево-Гарван“ и BG0000241 „Сребърна“, определени с горесцитираните заповеди за обявяване, както и спрямо режимите, регламентирани със ЗЗТ, заповедите за обявяване, прекатегоризацията и промяната в площта, и планове за управление на съответните защитени територии.

Във връзка с чл. 12, ал. 5 и ал. 6 от *Наредбата за ОС*, както и представено становище за допустимост от директора на Басейнова дирекция „Дунавски район“ (БДДР) с изх. № ПУ-01-53(1)/07.02.2025 г., изпълнението на проект „Възстановяване на влажни зони и заливни равнини по поречието на Дунав чрез системни, общностно ангажирани и устойчиви иновативни дейности“ (DaWetRest) е **допустимо** спрямо Плана за управление на речните басейни в Дунавски район (ПУРБ на ДР) 2022-2027 г. и Плана за управление на риска от наводнения (ПУРН на ДР) 2022-2027 г., при условие, че се спазват мерките и законовите изисквания, посочени в горесцитираното становище, което прилагаме.

С оглед гореизложеното, отчитайки характера на предвидените дейности в проекта, които са предимно с научно-изследователски характер, свързани и необходими за управлението на защитените зони и са с благоприятно/положително въздействие върху предмета и целите на опазване на защитените зони, считам, че **при реализацията им няма вероятност от отрицателно въздействие върху защитените зони**, предвид следното: дейностите не водят до трайно и необратимо отнемане на площи от местообитания или местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони, няма вероятност да се създаде трайна и непреодолима преграда, възпрепятстваща свободното придвижване на видове, предмет на опазване в зоните или изолиране на отделни полигони от природни местообитания, не се очаква увреждане на природни местообитания, местообитания на видове и популации на видове, което да предизвика промяна в структурата и функциите на същите. Проектът не предполага генериране на емисии и отпадъци, които да доведат до влошаване в състоянието на местообитания и видове. Характерът на дейностите не създава предпоставки за нарушаване на целостта и целите на защитените зони, както и нарушаване на кохерентността със съседните защитени зони. Във връзка с изложеното, както и предвид характера и местоположението на процедираните в границите на защитените зони планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, не се очаква настоящият проект да предизвика отрицателни кумулативни въздействия. Предвидените дейности са в съответствие със специфичните и подробни цели на опазване на защитените зони.

В тази връзка, на основание на чл. 2, ал. 2 от *Наредбата за ОС* Ви уведомявам, че за изпълнението на дейностите, предвидени в проект „Възстановяване на влажни зони и заливни равнини по поречието на Дунав чрез системни, общностно ангажирани и устойчиви иновативни дейности“ (DaWetRest), **преценката** на компетентния орган е, **че не е необходимо провеждане на процедура по реда на Глава втора от Наредбата за ОС**.

Предвид гореизложеното, на основание § 7 от Преходните и допълнителните разпоредби на Закона за защитените територии съгласувам реализацията на дейностите (задачите) по проекта в границите на посочените по - горе защитени територии при спазване на следните условия:

1. Да не се допуска замърсяване с отпадъци;

2. Да не се събират и/или улавят екземпляри от защитени растителни и животински видове;

3. Да не се допуска обезпокояване на животински видове;

4. Да не се лагерува и пали огън.

5. Преди посещенията на терен да се уведомява директора на РИОСВ – Русе, с цел определяне на други допълнителни условия, уточняване на времеви графици за осъществяване на посещенията и др. подробности, свързани с реализацията на предвидените дейности.

Настоящото писмо се отнася само за заявените параметри в представения проект и не отменя необходимостта от получаване на съгласувания или разрешителни, предвидени в други закони и подзаконови нормативни актове.

При всички случаи на промяна в параметрите на проекта или на някои от обстоятелствата, при които е издадено настоящото писмо, възложителят е длъжен да уведоми незабавно компетентния орган за промените.

Приложение:

1. Копие на становище на БДДР изх. № ПУ-01-53(1)/07.02.2025 г.

ВИКТОР АТАНАСОВ

Заместник

на министъра на околната среда и водите

